

REDACTOR
DR. ALEXANDRU RUSU

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BLAJ — JUDEȚUL ALBA DE JOS

MANUSCRISELE NU SE
== INAPOIAZĂ. ==

Unitatea

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 120 Lei

Pe 6 luni . . . 60 Lei

Pe 3 luni . . . 30 Lei

Numărul 2.50 Lei

Pentru inserate se plătește 4 lei de șir garmond
La publicările ulterioare
se socotește taxa jumătate

Foaie bisericească-politică. — Apare în fiecare Sâmbătă.

Noua menire a Blajului.

Așezarea pietrii fundamentale a „Institutului recunoștinței” și a noii biserici arhieresti — Dania de 100,000 Lei a ministerului cultelor — Spre latinitatea credinței.

(=) Prin stăruința neobosită a Celuice vrednic este să împodobească de nou, cu chipul său, aceste coloane, ziua de 6 Noemvrie c. a ajuns să se scrie cu litere de aur în istoria Blajului și a întregii noastre biserici.

Serbările cari au însoțit actul binecuvântării temelilor noului așezământ cultural și a noii biserici, care va adăposti pe viitor — ca un adevărat monument istoric — osemintele sfinte ale arhierilor Blajului, au darul de-a pune de nou în adevărata ei lumină epoca de glorie națională a Blajului și a bisericii sale și de a schița conturile — încă destul de puțin evidențiate — ale aspirațiilor lui din viitor.

Aureola incomparabilă a Blajului — a spus atât de bine d. *Pâclișanu* în cuvântul său neoficial dela banchetul dat în onoarea zilei de praznic — nu se datorește nici vechimei școlilor lui, pe care o mai au și alte școli — chiar și românești — și nu se datorește nici celor câțiva mari dascăli pe cari i-a avut, fiindcă dascăli mari au fost și *Eliade Rădulescu* și *George Asachi*. Ea este un rezultat al ideilor latinității de origine și de credință, pe care Blajul le-a aruncat, ca seminte binecuvântate de Dumnezeu, în ogorul înțelenit al neamului nostru de pretutindeni. Cea dintâi dintre acestea a triumfat pe întreaga linie. Conștiința originii noastre latine, propovăduită de aici cu graiu inspirat de apostol, a pătruns cu încetul românismul întreg și individualitatea noastră națională, bine distinctă de a tuturor popoarelor împrejmuitoare, cari ne-au oprimat veacuri dearândul, ne-a închiegat pe toți într-o unitate indestructibilă, cu mult înainte de înfăptuirea integrală a idealului nostru, care nu este decât o urmare firească a solidarității noastre de rasă latină.

A doua idee pe care o reprezintă Blajul și biserica lui încă nu este înfăptuită. Latinitatea credinței, pe care o profesază, îi face în timpul din urmă chiar greutate și mizerii, dar credincios cuvântului dumnezeesc: „Incredeți-vă, eu am biruit lumea!” Blajul este conștios de puterea intrinsecă a ideii mântuitoare în serviciul căreia s'a pus și de aceea nu este și nu se va găsi nici când putere luminească, care să-l poată face să renunțe la dânsa.

Românismul închiegat acum definitiv în hotarele lui istorice se sbate azi ca un organism desechilibrat în valurile celei mai cumplite mizerii morale. O nouă și adevărată încreștinare a lui, este de-acuma marea problemă, care trebuie să ne preocupe pe toți deopotrivă.

Necesitatea acestei reîncreștinări, accentuată de *I. Preasfinția Sa mitropolitul Vasile* cu atâtea ocazii, a stăpânit Joia trecută, cu putere elementară, întreaga asistență din jurul noilor așezăminte de lumină și viață

Domnului din Congregația de surori dela Obreja, trebuie să spunem, că prin așezarea temelilor noului Institut, biserica noastră a făcut un însemnat pas spre realizarea noii sale meniri. Mai adaugând apoi, că la temelile acestei așezări culturale stau și contribuțiile marimonioase ale *M. Sale Regelui* și ale membrilor întregului guvern, care prin d. ministru al cultelor a ținut să trinită — chiar acum pe ziua de praznic — o nouă cărămidă în forma unei contribuiri de una sută mii Lei, și că biserica arhierescă, de altă parte, se va ridica în întregime pe cheltuiala țării, ne face să credem, că noua operă, la care se încinge Blajul de azi și de mâine, va găsi cu timpul tot mai mult aprobarea celor ce conduc destinele neamului nostru.

Mângăiați de acest gând, mulțumim lui Dumnezeu, că ne-a ajutat să putem scrie și această pagină de adâncă recunoștință pentru marile lui binefaceri.

Iată acum și un scurt raport asupra serbărilor ineseși:

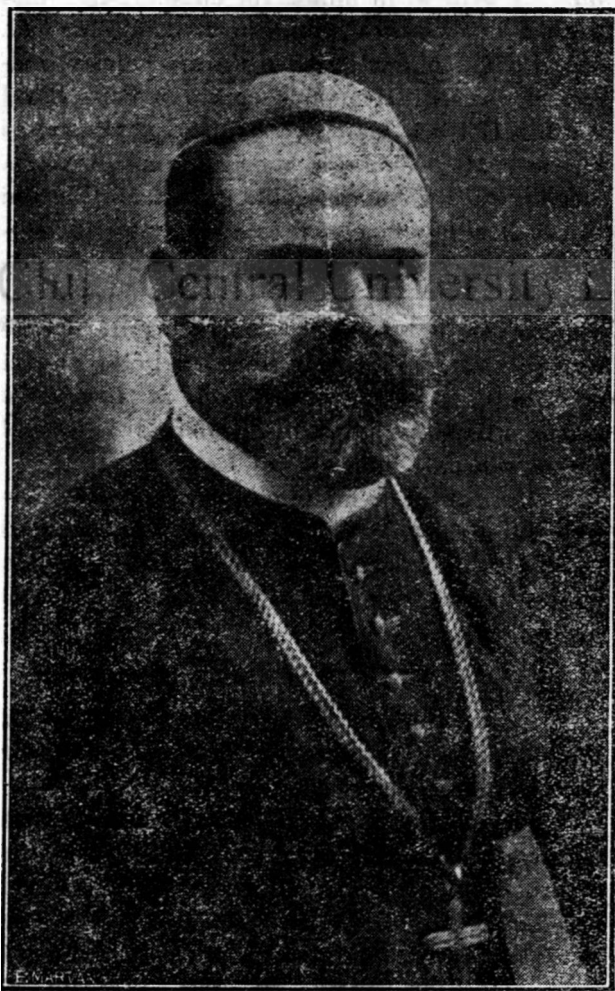
Fără pregătiri mai deosebite, serbările din Joia trecută s'au aranjat totuși într'un chip vrednic de importanța actului săvârșit prin binecuvântarea temelilor celor două institute noi ale Blajului nostru.

Oaspeții.

Cu trenul de dimineață a sosit la Blaj, mai mult întâmplător, fiind în drum dela București, Preasfințitul *Alexandru al Lugojului*, precum și d. *Zenovie Pâclișanu*, ca reprezentant al dlui ministru Lăpedatu, reținut la București de alegerea noului mitropolit al Bucovinei, fixată pe ziua de 7 Noemvrie. Tot atunci a sosit și d. arhitect *P. Demetrescu*, iar ceva mai târziu un automobil aducea, dela Sibiu, pe dd. *Dr. Mărgineanu, Petri* și alții.

In catedrală.

La orele 9 s'a început, în prezența tuturor autorităților locale și a unui număr public venit din afară, *liturghia pontificală* a *I. Preasfinției Sale mitropolitului Vasile*, la care au asistat și elevii tuturor școlilor Blajului, cântând, cu multă precizie, corul elevilor liceului de fete. În *predica* sa ocazională, pâr. mitropolit a insistat asupra momentelor mai de seamă din trecutul glorios al Blajului școlar, subliniind că rezultatele mari ale acestui trecut sunt a se mulțumi credinței puternice care a însuflețit deopotrivă pe arhierii, dascăli și elevi, singurul mijloc potrivit pentru a ajunge la izbândă și în viitor.



Mitropolitul VASILE
Cfitorul noilor așezăminte ale Blajului.

ale bisericii noastre. Și dacă această regenerare sufletească a neamului nostru nu se poate face — după părerea unanimă a tuturor — decât prin biserică, *Blajul adauge a crede* — și aceasta cu toată tăria fanatismului său național de până acum — *că singura biserică, de pe urma căreia va putea răsări în mijlocul nostru această nouă minune, este biserica latină a Romei*, spre care trebuie să se îndrepte sufletul neamului nostru întreg.

Aceasta este noua menire a Blajului. Și dacă ne dăm seama de importanța covârșitoare, pe care va avea-o în lumea sufletească a femeii române noul liceu-internat de fete, *condus* — o subliniem — *de fecioarele Maicii*

Binecuvântarea temelilor.

A urmat, în sunetul clopotelor, o *procesiune* la locul dela »Șura mitropolitană«, unde se ridică marelui, ajungând aproape la al doilea etaj, »Institutul recunoștinței«, și unde fundațiile »capelei arhieresti«, sunt trasate și ele. Aici s'a făcut obișnuita *sfințire a apei*, după care s'au stropit temelile bisericii și noul institut, așezându-se la locul destinat documentele de întemeiere, semnate din partea tuturor onorațiilor prezenți, pe cari le dăm aici în întregime.

I

NOI VASILE SUCIU

din mila lui Dumnezeu și grația Sfântului Scaun al Romei, arhiepiscop și mitropolit gr.-catolic de Alba-Iulia și Făgăraș membru onorar al Academiei române, al Societății geografice regale române, al Asociațiunii pentru literatură și cultura poporului român, Doctor în sfânta teologie și filosofie, șol.

Dăm de știre tuturor cărora se cuvine, acum și în viitor, că astăzi Joi, în 6 Noemvrie 1924 aniversara a 170-a dela deschiderea primelor școli românești aici la această mitropolie, am pus și am binecuvântat temelile clădirii »Institutului recunoștinței«, menit să servească drept liceu și școală practică împreună cu internatul pentru educația în spirit religios-moral și național a fetelor, sub conducerea »Congregației arhidiecezane gr.-catolice române de surori a Născătoareii de Dumnezeu și pururea Fecioarei Maria«.

Cheltuelile primului lot din această clădire se vor acoperi din dăruirile foștilor elevi recunosători ai institutelor de învățământ din Blaj, dăruiri onorate de M. Sa Regele Ferdinand I al României, precum și de toți membrii măritului guvern al țării, precum și de toți oamenii de bine, cari apreciind marea binefacere din trecut a școlilor din Blaj au înțeles să asigure și pe viitor educația în spiritul tradițional al acestor școli. N'au cruțat jertfe de bani întru ridicarea acestui așezământ cultural nici instituțiile bancare. Bună pildă au dat în ridicarea lui Onoratul minister al agriculturii și domeniilor, dăruind gratuit pentru acest prim lot întreg materialul de brad. Pilda a fost urmată de On. minister al industriei și comerțului, care a dat în cinste fabricii de ciment din Turda gazul metan trebuincios pentru fabricarea alor 10 vagoane ciment.

Planurile clădirii le-au gătit dd. arhitecți P. Demetrescu și A. Gabrielescu dela Comisiunea monumentelor istorice din București, iar executarea lucrărilor de zidire s'a încredințat, prin concurs public, dlui Inginer I. F. Negrușin din Cluj.

Săvârșit-am actul acesta întru mărirea lui Dumnezeu, fiind de față d. Dr. Zenovie Păclișanu, director general în ministerul cultelor, ca reprezentantul dlui Alexandru Lăpedatu, ministrul cultelor și artelor, membrii Venerabilului capitol mitropolitan, mulți profesori și preoți, împreună cu elevii tuturor institutelor de învățământ din Blaj și număr os popor din Blaj și jur.

În ziua când săvârșim actul acesta, biserica catolică o guvernează Preasfântul Părinte Pius al XI-lea, Papa Romei, iar regatul României stă sub înțeleapta oblăduire a M. Sale Regelui Ferdinand I.

Spre întărirea celor de mai sus și spre pomenirea perpetuă a actului de punere și binecuvântare a temelilor, dat-am acest document iscălit de mâna Noastră, de d. Dr. Z. Păclișanu, ca reprezentant al dlui ministru al cultelor și artelor și de mai mulți din cei de față și întărit cu sigilul nostru mitropolitan în Blaj, Joi la 6 Noemvrie, Anul Domnului unamienouăsutedouăzeci și patru, iar al arhiepiscopatului Nostru al V-lea.

Citiți și răspândiți:

□ „UNIREA!“ □

II

(Inceputul ca sub I).

... Dăm de știre tuturor cărora se cuvine, acum și în viitor, că azi Joi, în 6 Noemvrie 1924 ... am pus și am binecuvântat temelile bisericii, care va servi drept loc de închinare pentru elevii liceului-internat gr.-catolic din Blaj și drept loc de înmormântare a arhierilor Blajului, având să fie transportați în cripta acestei biserici din vechea cripta arhierescă dela Curtea mitropolitană osemintele foștilor arhierii ai Blajului, precum și rămășițele pământești ale mitropolitului de fericită pomenire Victor Mihalyi de Apșia așezate în cimitirul parohial din Blaj.

Cheltuelile acestei biserici se vor acoperi din bugetul ministerului cultelor.

(Celelalte ca sub I).

I. Preasfinția Sa pâr. mitropolit a adresat apoi un cuvânt, plin de frumoase îndemnuri, către elevii liceului de fete, pentru cari se zidește institutul, insistând asupra binelui imens ce poate să rezulte, pentru neam și biserică, din educația aleasă ce li-se va da în acest institut, sub îngrijirea probată a congregației de surori din Obreja. Mulțumește apoi dlui ministru al cultelor, care pe lângă ajutorul ce ne-a dat, înscriind cheltuelile noii capele arhieresti în bugetul țării, a ținut să fie și reprezentat la această sărbătoare a Blajului nostru.

A vorbit apoi d. Dr. Zenovie Păclișanu, director general în ministerul cultelor, care mănecând din predica ținută în catedrală de pâr. mitropolit, schițează figurile de mucenici ai culturii naționale, cari au fost episcopii Petru Pavel Aaron și Grigorie Maior, concludând că pilda vieții lor de jertfă trebuie să ne fie pururea înaintea ochilor, dacă voim ca școlile de azi ale Blajului să poată atinge și ele, firește mai mult în înțeles de moralizare a vieții publice, atinse atât de greu de valul stricăciunii, rezultatele mari ale Blajului istoric. Anunță, în sfârșit, între uralele întregii asistențe, că ministerul cultelor ține să contribuie și el cu o cârmă la terminarea noului așezământ de cultură, oferind în scopul acesta suma de unasută mii Lei.

Un cuvânt de mulțumită al pâr. Traian German, directorul liceului de fete, și câteva cântări religioase au încheiat această serbare de bun augur pentru aspirațiile viitoare ale Blajului nostru.

Banchetul.

Sala cea mare consistorială a întrunit la orele 1 peste 50 de persoane la un banchet dat de pâr. mitropolit în cinstea zilei de praznic.

Primul cuvânt ce s'a ridicat la această masă a fost al pâr. mitropolit, care a ținut să închine pentru elevii de ieri ai Blajului și pentru alți binefăcători în frunte cu M. Sa Regele, cari au ajutat cu obolul lor neprecupețit la ridicarea noului Institut, numit cu atâta dreptate al »recunoștinței«. Vorbește apoi Preasfințitul Alexandru al Lugojului, închinând pentru mitropolitul, care în timp așa de scurt a știut să realizeze, după »Atelierele Orfelinului«, noul așezământ cultural de-o importanță atât de covârșitoare pentru viitorul Blajului, care nu poate fi decât tot mai frumos.

În numele foștilor elevi a vorbit d. Dr. Victor Mărgineanu dela Sibiu, spunând că aceștia vor ști să vină în ajutorul Blajului iubit și pe viitor, oricând li-se va cere aceasta. Cu multă poezie a vorbit apoi pâr. Dr. I. Coltor, aducând I. Preasfinției Sale mitropolitului omagiul celorce au beneficiat și vor beneficia în viitor din operele înfăptuite de dânsul. Pâr. canonic Jacob Popa închină pentru Preasfințitul Lugojului și pentru reprezentantul dlui ministru Lăpedatu, răspunzându-i acesta din urmă printr'un clasic discurs, — ale cărui idei principale leam reasumat mai sus —, care a făcut o adâncă impresie.

Manifestație și omagiu.

Sara, pe la orele 6, s'a făcut din partea școlilor o *impunătoare manifestație de bucurie* pe străzile iluminate ale Blajului, sfârșind cu un omagiu sărbătoreț adus mitropolitului prin o întreagă serie de discursuri, rostite în cea mai mare parte de către elevii școlilor noastre.

Semne bune.

Sfințire de biserică și clopote în Turdașul eparhiei Lugojului.

Dintr'o corespondență mai lungă asupra frumoaselor serbări „unite“ din Turdașul eparhiei Lugojului, pe care regretăm a nu o putea da în întregime, reținem următoarele părți mai însemnate.

Primirea care s'a făcut delegatului episcopesc, protopopul Mihail Jivanca, a fost impresionantă și impunătoare. Manifestația de caldă simpatie ce i-s'a făcut, a arătat în chipul cel mai mișcător, dragostea și popularitatea de cari se bucură printre credincioșii diecezei sale, Preasfinția Sa episcopul Alexandru al Lugojului, cât de înrădăcinată este credința în aceasta biserică și cât de adânci rădăcini au în rândurile poporului, vrednicii slujitori ai bisericii unite din Ardeal și Banat.

În piața mare din Orăștie, în drum spre comuna Turdaș, aștepta un banderiu de flăcăi voinici îmbrăcați în frumoasele lor costume naționale. În fruntea convoiului luase loc un chipeș flăcău cu un frumos și impunător steag național. La intrarea în comuna Turdaș, delegatul episcopiei, a fost salutat de către populație, cu urale ce nu voiau să mai contenească, iar în fața bisericii a fost așteptat de către primarul comunei, care l-a salutat în numele întregii populații...

Binecuvântarea clopotelor, și a bisericii s'a săvârșit cu asistența alor 7 preoți districtuali, în frunte cu protopopul Ioan Ienea, în fața unei mari afluențe de credincioși veniți din satele apropiate. După cetirea sf. Evanghelii, părintele Jivanca a ținut o frumoasă predică, vorbind despre »tăria credinței«, iar la sfârșitul liturghiei, părintele Ienea a arătat în accente mișcătoare însemnătatea clopotelor în biserică. Ambele predici pronunțate într'o atmosferă de de evlavie și în mijlocul unei tăceri impresionante, au fost ascultate cu multă atențiune de credincioșii, cari umpleau biserica până la ultimul loc. Mai remarcăm esecelentul cor bărbătesc din comuna Cugir, ale cărui melodii bisericesti au avut darul să înalțe sufletele asistenței...

Nu putem încheia acest raport fără a releva semnificația acestei impozante solemnități, prin care s'a dovedit, că intrigile și subminarea care se exercită împotriva bisericii unite, a avut de rezultat o simțită strângere a rândurilor, care promite a fi tot mai indestructibilă.

Corespondent.

Toate edificiile școlare — case parohiale. În legătură cu chestiunea mult agitată a edificiilor noastre școlare, privitor la cari revizorii au luat în timpul din urmă strănice măsuri, ca ele să nu mai poarte firmele vechi de »Școală confesională«, citim în »Renașterea« dela Cluj, organul oficial al eparhiei ortodoxe de acolo, următoarele ordine vrednice de a fi reținute:

— În chestiunea edificiilor școlare ale școlilor noastre confesionale congresul național bisericesc din anul curent a declarat toate aceste edificii de case parohiale.

Unde există case parohiale, sau preoții au casele lor proprii și nu reflectează la aceste edificii, ele se vor preface în case culturale sau pentru alte așezăminte de interes bisericesc cultural național. Dacă statul reclamă aceste

edificii pentru școala de stat, organele noastre parohiale vor încheia un contract de arândare cu organele statului, care învoială se va transpune Consistorului spre aprobare. Predarea în folosința statului se va face pe lângă inventar. Indemnăm organele noastre să nu se opună unei astfel de tranșacții până ce statul își va putea ridica școala proprie, sau se va putea reînființa școala confesională.

Avem asigurarea din partea Ministerului de Instrucție, că nici o școală nu se va rechiziționa. În cazul, când organele subalterne ale statului totuși vor face astfel de rechiziționări, ni-se va face imediat raport. Pentru apărarea intereselor bisericii noastre admitem ca preoții noștri să poată fi membri în comitetele școlare ale statului, având să privegheze ca educația religioasă morală a elevilor să nu fie stânjenită, iar edificiile școlare cari trec în folosința școlii de stat, să fie păstrate în bună rânduială.

Revistă bisericească.

Un ordin al Sfântului Scaun, sosit de curând la mitropolia Blajului, scoate pe toți Românii uniți de pe teritoriul eparhiilor latine din vechiul regat, Basarabia și Bucovina de sub iurisdicția ierarhilor latini respectivi, supunându-i, până la altă dispoziție, I. Preasfinției Sale mitropolitului Vasile, numit administrator apostolic peste acești credincioși. — Dispoziția aceasta, care din punct de vedere național înseamnă incontestabil un câștig important, este în aceeași vreme și o nouă dovadă a înțelegerii superioare, cu care Roma știe să aranjeze chestiunile de această natură.

În numele protopopiatului Seini s'a publicat de curând, în ziarul „Satu-mare“ din Sătmăreș, un apel adresat preoțimei unite din întreaga provincie mitropolitană, menit să provoace un protest contra statificării școlilor noastre confesionale. Este o lungă înșirare a motivelor bine cunoscute pentru cari biserica noastră nu vrea să renunțe la școlile sale, protestându-se cu tărie împotriva intențiunii guvernului de-a ni-le lua. Ca soluție practică nu se indică însă nici o cale de urmat și astfel apelul publicat — mai ales într-o gazetă citită numai de foarte puțini preoți uniți —, nu va avea rezultatul dorit. Chestiunea e mult mai avansată, decât să poată fi împiedecată printr'un atare apel. Un singur lucru ar mai putea avea, după părerea noastră, efect în aceasta chestiune: O solidară și energică acțiune a întregului episcopat, care ar chema la luptă pe toți credincioșii provinciei noastre. — Dacă vrem să ne scăpăm școlile, să lucrăm deci în această direcție!

Spre marea noastră surprindere, „Infrățirea“ din Cluj publică mai nou (numărul din 6 Nov.) pe trei coloane întregi o reclamă pentru anul sfânt al catolicismului. Este un fel de apel pentru a participa la aceste serbări, lansat de societatea turistică italiană „Enit“, a cărei secție bucureșteană are, se vede, legăturile sale cu capitalul liberal. Iar de dragul acestuia se admite și puțină propagandă catolică! — Dar în sfârșit, ce-are a face! Noi aducem „Infrățirii“ mulțumitele noastre, rugând-o să rezerve aceeași bunăvoință și pentru „apelul“, pe care-l va face, în curând, comitetul de peregrinaj al bisericii noastre.

Frânt de bătrânețe, mitropolitul ortodox al Bucovinei, Vladimir de Repta, și-a prezintat demisia, care a fost acceptată, asigurându-i-se

pentru restul vieții toate retribuțiile de cari a beneficiat până acum. Alegerea noului mitropolit al Bucovinei s'a făcut ieri, în 7 Noemvrie, fiind ales episcopul Nectarie Cotlarciuc dela Cetatea Albă în Basarabia, un fiu al Bucovinei, și fost profesor la facultatea teologică din Cernăuți.

Așa de mult se confundase până acum în biserica ortodoxă dogmele cu ceace nu era decât chestie disciplinară (ca bunăoară chestia calendarului), încât au ajuns acum pe urma reformei calendarului, să socotească de chestie pur disciplinară și lucruri de natură dogmatică. Acesta e cazul în ce privește recăsătoria preoților, asupra căreia congresul recent dela Cluj a ajuns la concluzia (!), că „nici învățăturile dogmatice, nici canoanele (?) nu se opun soluționării ei în înțelesul dorințelor preoțimei“. Sub presiunea atâtor preoți bigami, Iugoslavia și Bulgaria ar fi și rezolvat chestiunea în sens favorabil și anume în formă de dispensă arhierască dată pentru cazuri singuratece, iar acum se forțează chestia și la noi prin un memorandum—ultimat (!), căruia nu știm dacă, și până când, vor mai putea să se opună părinții sinodali dela București.

Discuțiile cari se urmează mai nou în legătură cu noua lege de organizare a bisericii ortodoxe privesc cu deosebire două chestiuni: aceea a viitorului sistem de alegere a chiriarhilor și chestia caracterului spiritual și administrativ, pe care trebuie să-l aibă, în noua organizație unitară, mitropoliile. Gazetele anunță, că o înțelegere între guvern și reprezentanții bisericii ar fi pe cale și în ce privește aceste chestiuni, așa că actuala sesiune parlamentară va putea să voteze în sfârșit și această lege. — Se va vedea!

Săptămâna politică.

Ambele case ale parlamentului au continuat întreaga săptămână trecută, discuția asupra Mesajului regal, ocupându-se de toate chestiile mari de cari se agită lumea politică a țării. Dintre vorbirile ce s'au ținut, presa a remarcat cu deosebire cuvântul spus cu multă greutate de d. Dr. Alexandru Vaida-Voevod, fostul președinte de Consiliu.

— Afară de discursurile rostite la parlament în legătură cu Mesajul, acțiunea partidelor de opoziție s'a arătat săptămâna trecută prin o întreagă serie de comunicări și interpellări asupra multelor panamale descoperite în timpul din urmă, dar cu deosebire prin o serie de adunări populare (la București, Brăila și T. Severin), tot atâtea prilejuri pentru a osândi acțiunile guvernului și a cere puterea.

— Chestia panamalei pașapoartelor a început — afirmative pe urma încercării guvernului de-a o mușamaliza — să nu mai fie ținută prea intensiv la ordinea zilei, dominând situația asasinatul prefectului de poliție Manciu dela Iași, pe urma căruia siguranța a dat de urmele unui întreg complot, menit să suprimă o întreagă serie de bărbați politici ai țării. Descoperirile acestea vor pune în sfârșit, așa se sperează, capăt acțiunilor nesocotite inspirate de prof. A. C. Cuza dela Iași, care probabil va fi înlăturat dela catedra sa la universitate.

— Chestiunea sciziunii „ortodoxe“ din partidul național merge afirmative — sunt afirmații de-ale presei liberale — în chip fatal spre desnodământul temut. Ci-că d. Maniu nu ar înțelege să satisfacă „dorințele“ directoriale ale dlui Goldiș & Comp, și astfel sciziunea se

va produce în chip inevitabil cu prilejul Adunării generale a „Astrei“ dela Arad.

— Alegerile parlamentare din Anglia, în fața cărora lumea a privit cu înțeleasă curiozitate s'au sfârșit cu o formidabilă biruință a partidului conservator, prezidat de Baldwin. Din 615 mandate conservatorii au obținut peste 400, având cu aproape 200 mandate mai mult decât toate celelalte partide împreună. Laburistii lui Macdonald au câștigat și ei vre-o 150 mandate, în vreme ce liberalii au fost aproape anihilați.

— Săptămâna trecută s'au făcut alegerile prezidențiale din America, rezultatul cărora încă nu se cunoaște. Candidații sunt trei: republicanul Coolidge, democratul Dawes și radicalul La Follette. Cele mai multe șanse le-ar avea afirmative Dawes, dar pe urma biruinței engleze a lui Baldwin nu-i eschis să reușească Coolidge, al cărui partid corespunde conservatorilor din Anglia.

— În Iugoslavia sunt mari frământări pe chestia croată. Conducătorul partidului țărănist croat, Radici, stăpânește efectiv întreaga provincie dintre Sava și Drava și astfel, mai curând ori mai târziu, va trebui să se țină la Belgrad seamă de aspirațiile Croaților, cari nu înțeleg să fie tratați ca niște iloți, cum crezuse bătrânul Pașici că poate s'o facă.

Știri mărunte.

PENTRU RESTANȚIERI. Intrând în al patrulea cvartal, invităm stăruitor pe toți abonenții, cari sunt încă în restanță cu plăttrea abonamentului, să binevoiască a ne trimite datoria cât mai fără întârziere, pentruca și noi să ne putem achita față de creditori.

Personale. P-Ven. Ordinariat arhiepiscopesc a numit pe pâr. Ioan Pop, din Jucul de jos de viceprotopop onorar.

— Pentru aranjarea pelerinajului din 1915 la Roma s'a numit din partea conferenței episcopicești și un comitet central al întregii provincii bisericești, din care fac parte următorii: Dr. Alexandru Rusu, Dr. Ioan Coltor, Aurel C. Domșa, Dr. Victor Mărginean, Emil Socaciu, Adrian Oțoiu, Alexandru Lupeanu și Dr. Coriolan Suciu (pentru arhidieceză); Dr. Iacob Radu, Ludovic Vida, Ioan Turdeanu, Dr. L. Totu, Dr. D. Kiss, și Dr. Cornel Pop (pentru eparhia Orăștii); Dr. Gh. Vidican, Dr. Gh. Bob, Dr. T. Malaiu, Ioan Seplăcan și Dr. Liviu Micșa (pentru eparhia Gherlei); Nicolae Zugrav, Dr. Gheorghe Fireza, Dr. Aurel Văleana și Dr. Valer Suciu (pentru eparhia Lugoșului).

— P. Ven. Ordinariat de Gherla a numit pe pâr. Ioan Rusu de adm. local la Nicula, iar pe pâr. Nicolae Pop de cooperador cu drept de succesiune la Apșa de mijloc.

Osemintele lui Henric Sienkevicz, autorul romanului de celebritate mondială „Quo vadis“, și a unei întregi serii de alte opere literare, mort la 1916 în surghiun pe pământul Elveției, la Vevey, au fost transportate de curând în Polonia originii sale. Elveția, Cehoslovaecia, pe unde au trecut, și cu deosebire Polonia reînviată, pe care mare marele ei fiu n'a avut fericirea s'o vadă și'n realitate, au îmbrăcat din acest prilej haină de sărbătoare. Salve de tunuri au anunțat în toată Polonia intrarea în țară a rămășițelor lui pământești, în vreme ce în momentul când ele au fost depuse în mormântul național, clopotele dela toate bisericile polone au plâns, iar populația întregii țări a păstrat, în semn de admirație, tăcere timp de un sfert de oră. — Vrednic popor, care astfel știe să prețuiască geniul, rășărit din sânul său!

Locale. Măine, Dumineca a opta după Înălțarea sf. Cruci, va predica în catedrală pâr. Ștefan Pop, profesor la liceul de băieți.

— La stăruința mai multora atragem atențiunea binevoitoare a primăriei comunale și a altor organe cari îngrijesc de igiena Blajului nostru, asupra centralei de regulare a apeductului, o groapă deschisă plină de apă murdară, infectată de porci și alte dobitoace mai mărunte cari au nenorocul să cadă întrânsa, și astfel o continuă primejdie pentru sănătatea întregii populații, care a început să nu bea decât apă destilată. O epidemie de tifos ar putea fi la noi fatală și de aceea e de dorit, ea groapa amintită să fie curățită și acoperită.

— O hotărâre recentă a Consistorului nostru a despărțit Blajul în două parohii, în parohia de sus, încredințată pâr. protopop Aurel C. Domșa și în cea de jos a pâr. Vasile Moldovan. O linie dela podul Târnavei peste strada mitropolitul Vancea, piață, strada Augustin Bunea, calea Regele Ferdinand și strada Samuil Vulcan, până la fabrica »Vulcanul«, este linia de despărțire a celor două parohii, cari deși n'au încă decât o singură biserică, vor avea pe viitor o viață de sine stătătoare.

— Incepându-se sezonul de iarnă al Casinei, comitetul aranjează, începând cu ziua de mâine, o întrecere a amatorilor de șah din localitate. Jocurile se vor urma aproape două săptămâni și se dau zilnic între orele 3—8 după masă.

Importante descoperiri arheologice. Profesorul Tafrali din Iași a făcut mai nou la Mangalia descoperiri arheologice foarte frumoase. S'au descoperit anume niște băi romane, datând din veacul al patrulea, foarte bine conservate. Ele sunt căptușite cu marmoră, având următoarele părți: O curte înconjurată de coloane de marmoră, din dreapta și stânga, iar în jurul lor prispelile pe care se așezau clienții, așteptând să le vie rândul. Din acest antru se intră într-o mare sală, înconjurată de coloane, având la dreapta băile reci, la stânga cele calde, toate în marmoră. Pe una din coloane, arhitectul sau sculptorul a desenat figuri de femei. O colonadă cuprinde un călăreț roman, precedat de un altul, îmbrăcat într-o mantie și ținând o torță în mână. — Deasemenea s'a dat peste un capitel unic în țară. Acest capitel, la cele 4 colțuri are un berbec, la mijloc 2 vulturi, dintre cari unul călare pe un vițel, altul pe o pasere. În partea inferioară are o ghirlandă de spini, de un stil admirabil.

O academie de artă decorativă. La 15 Octombrie c. s'au deschis la București cursurile noii Academii de artă decorativă, inaugurate toamna aceasta fără mult sgomot, cu concursul unor specialiști veniți din străinătate și a câtorva dintre artiștii noștri (Steriade, Cuțescu-Stork, Medrea ș. a.). Simțul artistic și decorativ, înăscut poporului nostru, se exteriorizează deocamdată aproape numai în tradiționalele scoarțe, broderii și olării, lăsând atât de mult de dorit în ce privește legătoria de cărți artistică, cizelarea și lucrarea metalelor pentru obiecte de uz și de podoabă, sculptura în lemn și fildeș, ceramica, plastica mică, afișul, decorarea de interioare, lucrări în piele, pictura stofelor și atâtea alte terene, pe cari vrea să le îmbrățișeze noua Academie, numită »Plastica«. — După »Grafica« cu expozițiile ei anuale de estampe și după »Asociația bibliofilă«, cu expoziția ei permanentă (biblioteca din palatul Fondăției Carol), noua Academie înseamnă neapărat un frumos pas înainte pe drumul spre o cultură artistică generală, demnă de situația noastră între celelalte popoare.

† **Pâr. Vincențiu Nemeș**, preot deficiet și viceprotopop onorar, s'a stins la Căptălanul de muraș în anul 87 al vieții și 58 al proepiei sale cinștite. — Odihnească în pace!

Telefonul „Unirii“.

T. București. Cu toată bunăvoința n'am putut implini în acest număr promisiunea făcută referitor la rubrica bibliografică. Vom reînvia-o însă inomis. începând cu numărul proxim.

„Intrățirea“ Oluj. Că articolul nostru „Pe marginea unui interview“, în care am îndrăznit (!) să stăm „de vorbă cu d. ministru al cultelor“, nu V'a plăcut, înțelegem. Înțelegem și aceea că — impunându-vi-se dela centru — a trebuit să luați apărarea dlui ministru Al. Lăpedatu. Ne dăm apoi foarte bine seama, că față cu tăria dovezilor invocate de noi, apărarea pe care o încercăți nu putea ieși decât așa, lamentabilă, cum a eșit. Este însă un lucru pe care nu-l înțelegem, și anume am dori să știm, că Dvoastră, cari vorbiți în fruntea (!) gazetei de „frazele întortochiate și grosolan perfide ale oficiosului dela Blaj“, de „articolul searbădului școlastic“ și de „polemica palidului sofist“ dela Blaj, și — last noth least — de „somația de absolutism de medievală papalitate“, cum, și pe ce temei înțelegăți să ne dați lecții de „maniere delicate“ și cea „politeță fină, care face farmecul prelaților bisericii romane“. — Răspunsul vă rugăm să ni-l dați tot în forma unui editorial, fiindcă cititorii Dv. au, se vede, o deosebită plăcere de a citi ieșirile Dvoastră programice împotriva bieților ce „canonici“ dela Blaj.

H. Vorumloc. Deși le aveam de mai nainte dela ceice au însoțit în vizitația canonică pe I. Preasfinția Sa mitropolitul Vasile, Vă mulțumim pentru informațiile date. În schimb ținem să vă dăm și noi o informație: Atitudinea in calificabilă a administratorului ortodox dela Dvoastră (pâr. Suciua din Agârbiciu), care a oprit pe credincioșii ortodocși să participe la primirea arhierului român, făcându-se astfel de minune în fața populației săsești, care a înțeles să-i dea, în schimb, toate onorurile, au mai avut-o — ce-i drept cu mai puțin rezultat, fiindcă oamenii nu i-au ascultat — și alți preoți ai ortodoxiei naționale, așa că probabil a fost vorba de executarea vre-unui ordin dat în acest sens dela Sibiuul înalt Preasfințitului Nicolae, care va trebui să vină acum cu decorații pentru ceice au știut să-l asculte. Vă rugăm deci să ne scrieți din nou, îndatăce pâr. Suciua va fi decorat.

T. Botiz. Pentru a vă împlini dorința nu avem spațiul necesar. După cum puteți vedea din cele câteva șire date în cauză, chestiunea nu ni-se pare însă nici altfel bine îndrumată, așa că chiar să fi avut loc nu puteam să nefacem ecoul hotărârilor, pe cari le-ați luat.

D. Vad. Cu suma trimisă sunteți în rând până la 31 Dec. 1924.

Of. par. Săsari. Achitat până la 31 XII 924.

Casă de vânzare

cu prăvălie și etaj în centrul orașului
BLAJ str. T. Cipariu Nr. 26.
Informațiuni I. TILEA Cluj str. Regele
Ferdinand 93. (130) 1—3.

VASILE HOZA

PRĂVĂLIE DE MANUFACTURĂ.

(97) 1—3

Mare asortiment
de mărfuri din Cehoslovacia ca: **Zefire, Delenuri, Satinuri, Basmale** etc., precum și o dăjdii bisericești: **Yestminte** și **Prapori** din cele mai bune stoffe elvețiene, apoi **Potire, Cădelnițe, Cruci de mână și Cruci de**
: **prapori** cu prețuri convenabile. :
Serviciul ireproșabil.

NB. Rog nimeni să nu-și comande din alt loc până ce nu se va con-

vinge de prețurile mele. □

SIBIU, Piața Prințul Carol Nr. 6.

„UNIREA“

Nu-i iertat să lipsească de pe masa nimănu.

BANCA CENTRALĂ

PENTRU INDUSTRIE ȘI COMERȚ S. A.
CLUJ, STRADA REG. MARIA Nr. 3.

:: SECȚIA CEREALE ::

Cumpără pe lângă prețul cel mai convenabil semințe de trifoi și luțernă. Rugăm pe proprietari respective producători de astfel de semințe, ca să ne ofere acestea, trimițându-ne proba și dicându-ne cantitatea de care dispune precum și prețul ce
:: dorește a-l obține. ::

Acelor producători cari ne vor vinde nouă produsele lor în semințe de trifoi și luțernă, ne obligăm a-le decuscita (elibera de mătase) 10 % din cantitatea vândută nouă, spre a însemința semințe curățite. Curățirea o vom face cu cele mai
o o o moderne mașini. o o o

(95) 5—13

CLOPOTE

Și obiecte bisericești fără bani,

garantate
pentru 50 ani

găsiți numai la:
prima fabrică
de clopote din
România mare

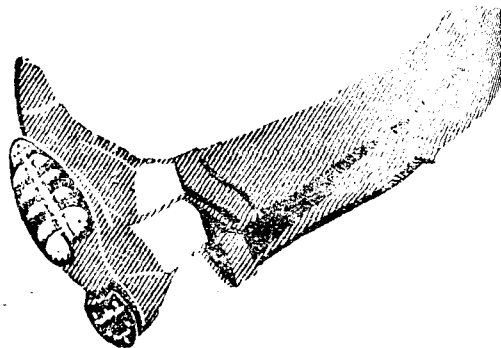


Frații D. W. Popescu & Comp.

Strada Ioan Maiorescu Nr. 9.

BUCUREȘTI. (70) 50—52

Furnizorii Curții Regale și al sfinților mitropolii, episcopii și biserici din România întreagă.



Talpa și tocul de cauciuc PALMA,

este cel mai bun, pentru că ușurează mersul și nu face sgomot, păstrează picioarele și ghetele, fiind tot odată mai durabile decât pielea. o o o o o

CUM NE VINDECAM DE REUMATISM ȘI GUTA

BROSURĂ INTERESANTĂ. NU TREBUIE SĂ LIPSEASCĂ DIN NICI O CASĂ. GRATUIT CONTRA JUMEI DE 1 LEU PENTRU PORTO. CERETI LA FARMACIA VOREL DIN PIATRA-N.